

## **LEKCE 67: JUDŠTÍ KRÁLOVÉ 3 - konec Judského království**

**Biblický text k lekci:** 2. Královská 21–25 a 2. Paralipomenon 33-36

### **Cíle lekce:**

- dítě jmenuje některé poslední judské krále od Menašeho po Sidkijáše
- dítě dokáže říci, zda byl daný král v Hospodinových očích dobrý, nebo špatný
- dítě svými uvede alespoň 1 příklad ze života daných králů (co udělali, jak se chovali apod.)
- dítě ví, že k Bohu může přijít kdokoli, bez ohledu na to, co způsobil zlého
- dítě si uvědomuje, že Bůh musí potrestat zlo, ale primárně chce člověku odpustit
- dítě vlastními slovy řekne, proč Bůh nakonec dopustil konec Judského království
- dítě umí vysvětlit, co je to pokora (uvědomění vlastní nedokonalosti a nepovyšování se) a co je jejím opakem a ví, že pokora je před Bohem cenná vlastnost

### **Klíčové verše:**

**2. Královská 21,12-13:** „Protože se judský král Menaše dopouští těchto ohavností, horších, než jakých se dopouštěli před ním Emorejci, že svedl k hříchu svými hnusnými modlami též Judu, toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Hle, já uvedu zlo na Jeruzalém a na Judu. Každému, kdo o tom uslyší, bude znít v obou uších.“

**2. Královská 23,25:** „Nebyl mu podoben žádný král před ním, který by se obrátil k Hospodinu celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou a činil vše podle zákona Mojžíšova. A ani po něm nepovstal žádný jemu podobný.“

**2. Královská 23,27:** „Hospodin řekl: „Odvrhnu od sebe i Judu, jako jsem odvrhl Izraele. Zavrhnou toto město, které jsem vyvolil, Jeruzalém, i tento dům, o němž jsem prohlásil: Zde bude dlít mé jméno.“

**1. List Petrův 5,5b-6:** „Všichni se oblečte v pokoru jeden vůči druhému, neboť Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost. Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas.“

### **Biblická fakta:**

**Menaše** (698-642) - stal se králem ve 12 letech a kraloval 55 let, jeden z nejhorších judských králů, naschvál urážel Boha, dělal mnoho zlých věcí – znovu vystavěl modly, dokonce i do Božího chrámu, rituálně upaloval své syny, zabýval se věštěním, hadačstvím, čarodějnictvím, uctíval nebeský zástup, nechal vybit všechny Boží proroky, krví nevinných naplnil Jeruzalém až po okraj. Na hlas Boží, který jej varoval, nedbal. Proto jej Bůh vydal do asyrského zajetí, kam byl odveden v poutech, nosem mu propíchli hák. V zajetí se však před Bohem pokořil a prosil ho o dopuštění. Bůh mu dal milost, navrátil mu království. Menaše poznal, že Hospodin je jediný pravý Bůh. Změnil pak své jednání a rozbořil baalovy oltáře a obětní výšiny, vedl lid k uctívání pouze Hospodina. - +

**Amón** (641-640) - začal kralovat ve 22 letech a kraloval 2 roky, dopouštěl se toho, co je zlé v Božích očích, následoval otce v modloslužbě, ale na rozdíl od Menašeho se neponížil před Hospodinem, ale hřešil ještě více. Byl zabit ve svém domě svými dvořany. Lid pak ale spiklence zabil a na trůn dosadili malého Jošijáše. -

**Jošijáš** (639-609) - začal kralovat v 8 letech a vládl 31 let. V osmém roce vlády - 16 letech (jako mladík) začal hledat Boha, konal to, co je v jeho očích správné, podobně jako král David. Ve svých 20 letech začal bořit všechny Baalovy a Ašeřiny oltáře a modly (skoncoval také s modlářským

kněžstvem), znesvětil i Tofet v údolí Ben-Hinom, kde se přinášely lidské oběti – tak zemi i Boží chrám očistil. Ve 24 letech nechal opravit Boží chrám. Při opravě našli knihu Mojžíšova zákona a předčítali z ní. Pochopili, že je také na Judské království vylit Boží hněv. Vyslal posly k prorokyni Chuldě, aby se doptal na slovo Hospodinovo – ta mu po poslech vyřizuje Boží slovo o zkáze Judy za neposlušnost, ale protože se Jošijáš ponížil před Bohem a začal jej uctívat, soud nedopadne za jeho života. Král se s lidem zavázal, že bude dodržovat všechna slova zapsaná v Zákoně. Jošijáš celému lidu předčítá slova Božího zákona. Izraelci následovali Boha po celý jeho život. Obnovili také hod Beránka v celém jeho rozsahu. Sám král věnoval lidu k obětem 30 000 beránků a kůzlat a 3 000 býčků. Izraelci tenkrát (v osmnáctém roce Jošijášovy vlády) slavili i Slavnost nekvašených chlebů. Potom, co král obnovil Hospodinův chrám, vytáhl i přes varování egyptského krále Néka do boje proti egyptskému vojsku (i když to nešlo bojovat původně proti Izraeli) a Jošijáš byl raněn šípem a zemřel. Lid ho oplakával. I přes všechny reformy, co udělal Jošijáš však Bůh neupustil od plánu potrestat Judu za všechno zlé, co vykonal jeho otec Menaše. Díky Jošijášově věrnosti se tak nestalo ale za jeho života. +

**Joáchaz** (609) 23,31-33 - stal se králem ve 23 letech a kraloval tři měsíce – syn Jošijáše, vládl jen chvíli a páchal to, co je zlé v Hospodinových očích. Proto ho egyptský král sesadil a uložil mu poplatek ve výši 100 talentů stříbra (asi 3,4 tuny) a 1 talent zlata (34 kg). Ustanovil nad Judou králem jeho bratra Elijakíma, kterého přejmenoval na Joakima. -

**Joakím** (608-598) 23,34-37 a 24,1-7 - stal se králem ve 25 letech a vládl 11 let, páchal zlo v Božích očích, a tak na něho přitáhl babylonský král Nabukadnesar, spoutal ho bronzovými řetězy a odvekl do Babylonu spolu s částí vybavení Hospodinova chrámu. Předtím ale ještě musel platit faraonovi poplatky, tak musel zemi zdanit a bral od lidu zlato a stříbro. Již za jeho života na Judské království najíždí mnoho cizích nájezdníků (Aramejce, Moábce, Amónce). -

**Joakín** (597) 24,8-17 - stal se králem v 18 letech a kraloval jen 3 měsíce a 10 dní, také páchal to, co je zlé v Hospodinových očích a stejně jako jeho otce ho nechal odvést do Babylóna a s ním i klenoty z Hospodinova chrámu. Králem místo něho ustanovil jeho strýce Sidkijáše. -

**Sidkijáš** (596-586) 24,18-20 a 25 - stal se králem ve 21 letech a kraloval v Jeruzalémě 11 let, páchal to, co je zlé v Božích očích a nepokořil se. Dokonce se i vzbouřil proti babylonskému králi Nebukadnesarovi. I všichni hodnostáři, kněží i lid páchali zlo. Bůh ze soucitu k nim posílal své posly (proroky) - oni si však z nich dělali srandu. Proto celé judské království Bůh vydal do rukou babylónského krále. Sidkijáš viděl popravu svých synů, pak mu vyloupli oči a odvekl do Babylonu. Výše postavené v národě všechny vybil ostrím meče, vyplenili Hospodinův chrám, stejně jako odvezli všechnen majetek velmožů. Zbytek těch, co přežili odvekl do babylónského zajetí, které trvalo plných 70 let. -

Bůh stále posílal proroky s varováním soudu. Lid tomu však nevěnoval pozornost. Bůh přesto Izraelce – kvůli své smlouvě – nevyhladil zcela, ale o 70 let později promluvil k perskému králi Kýrovi, aby propustil Izraelce zpět

#### Pro zvědavé:

- knihu Zákona v Hospodinově chrámu našel velekněz Chilkijáš a písař Šafan z ní četl králi Jošijášovi
- babylónský král Nebúkandesar odvekl z Jeruzaléma 10 000 lidí, z toho hodnostáře, bojovníky (7000), řemeslníky a kováře (1000) z Jeruzaléma, takže tam zůstali jen ti nejchudší
- Jeruzalém byl obléhan asi rok a půl, než byl dobyt babylónany, armádu vedl Nabuzaradán

- Babylóňané odvezli z Hospodinova chrámu tolik bronzu, že se ani nedal zvážít (i dva bronzové sloupy o velikosti asi 8 m)

### **Myšlenky k 67. lekci (aplikace):**

- Menaše byl asi nejhorší judský král co do páchání zla, ale dokázal se (i když pod tlakem okolností) před Bohem sklonit, pokořit, vyznat svůj hřích – Bůh je připraven odpustit i tomu nejhoršímu člověku. I když jsi udělal hrozné věci proti Pánu Bohu a jeho příkazům, je vždy šance se vrátit a prosit o milost
- pokání Menašeho se projevilo změnou životního stylu – když vyznáme Bohu hříchy a chceme ho následovat v životě, tak se to musí projevit
- Bůh musí trestat zlo – i když se Menaše pokořil, tak Bůh později potrestal i Judu za jeho hříchy – zlo s sebou dříve nebo později nese důsledky a ničí život
- Jošijáš – začal hledat Boha již jako mladík – když Pána Boha ve svém životě hledáme již jako děti/mladí lidé, pak si můžeme ušetřit spoustu životního trápení, než kdybychom většinu života žili jen podle sebe – život Jošijáše byl požehnáním (přínosem) pro své okolí
- Jošijášova náboženská reforma – vše, co se týkalo cizích bohů rozbořil, zničil – co není v souladu s Božím slovem, to je třeba z našeho života odstranit, zničit, aby nás to nesvádělo
- Bůh měl také s Judským lidem velkou trpělivost – posílal jim proroky, čekal mnoho let se svým soudem – Bůh má s námi lidmi velkou trpělivost a čeká na nás s otevřenou náručí, i když ho zlobíme, protože nás především miluje
- Bůh si použil k soudu bezbožné národy (Asyřany, Egyptany, Babyloňany), aby soudil svůj vyvolený lid ne proto, že by ty ostatní národy byly lepší (byly zničeny později), ale proto, že někdo ten soud musel vykonat
- Boží láska ke svému národu Izraelskému a zaslíbení Ježíše však nedovolila vyhladit celý národ úplně – naděje na návrat svítla v době perského Krále Kýra (tím končí 2. Paralipomenon) - Bůh dává do života naději na změnu, i když se už může zdát, že je po všem
- více než Boží spravedlnost a soud je možno sledovat Boží trpělivost a lásku ke svému lidu a jeho čekání na návrat člověka do Boží náruče (tak, jak to udělal i ten nejhorší král Menaše)
- je na každém z nás, jestli si budeme (zůstaneme) žít po svém, i přes Boží varování, a ponese se si za to důsledky, nebo přijmeme moc Božího odpuštění, což je podstata Jeho charakteru

### **Souvislost s Novým zákonem: BŮH PŘIJÍMÁ POKORNÉ (1. List Petrův 5,5b-6)**

*1. List Petrův 5,5b-6: „Všichni se oblečte v pokoru jeden vůči druhému, neboť Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.“ Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas.“*

Král Menaše se pokořil před Bohem a prosil ho o milost, když byl v zajetí. Bůh jej vyslyšel, odpustil mu a navrátil mu království zpět. To je velkou ukázkou Božího charakteru, který bychom jako křesťané měli následovat. Pokorný člověk si uvědomuje svou vlastní nedokonalost či závislost na někom (i na Pánu Bohu). Být pokorný znamená být pravdivý sám k sobě i ke druhým, respektovat druhé a nesoudit je a nesrovnávat. Opakem pokory je pýcha, kdy se povyšujeme nad druhé, soudíme je. Nejhorší je, když je člověk sám sobě bohem a nechce uznat Stvořitele. Bůh má moc nás ponížit, když jsme pyšní (pýcha předchází pád), ale pokud uznáme svoji bídu a pochybení, uznáme, že bez Boha na život nestačíme, čeká na nás s otevřenou náručí. Když Boha zklameme, tak jediná cesta z toho ven je prosba o odpuštění, nikoliv zatvrzelost – jinak přijde Boží hněv, který je však až tou poslední možností. Bůh nejprve a dlouho čeká se svou milostí.

## Náměty pro činnosti s dětmi:

**1. Naplnění kelímku vodou – motiv** naplnění Jeruzaléma krví Menašem až po okraj. Úkolem dítěte je pomocí brčka přenést vodu z nádoby do kelímku. Voda může být obarvená červeným barvivem (jako krev). Buď necháme naplnit kelímek až po okraj, nebo hrajeme po daný čas (3-5 minut) a pak odměříme, kdo kelímek naplnil více.

**2. Spálení sirek – motiv** pálení oltářů a obětních kůlů pro cizí bohy Jošijášem. Úkolem dítěte je co nejrychleji spálit 5 sirek tak, aby byly spálené úplně (černé). Škrtnutím o krabičku zapalujeme pouze první sirku, další odpalujeme od těch, co již hoří. Nelze pálit dvě sirky najednou, sirky je nutno pálit postupně po jedné.

**3. Hledání knihy – motiv** hledání knihy Hospodinova zákona. Úkolem dítěte je co nejrychleji najít v místnosti krabičku zápalek (symbolizující knihu Hospodinova zákona). Kdo ji najde, má bod. Jede se další kolo. Kdo bude mít tři body, vyhrává a odpadá ze hry. Poslední bude ten, kdo tři bodů docílí jako poslední.

**4. Přenos textu v hlavě – motiv** předčítání z knihy Hospodinova zákona. Úkolem dítěte je v paměti přenést a přepsat na papír text Hospodinova zákona. Zákon bude viset na jedné straně místnosti (v chodbě apod.). Kdo přenese celý text rychleji a s menším počtem chyb? 1 chyba = 30 sekund penalizace. Je také možno hrát jen daný časový limit a kdo za uvedenou dobu přenese správně více textu. (Text Zákona viz níže)

**5. Chytání předmětů pomocí háků – motiv** odvezení Izraelců do zajetí. Úkolem dítěte je za daný časový limit (cca 2 minuty) házením provázku s háčkem zachytit předměty (kousky polystyrenu v nichž bude očko) a přitáhnout k sobě. Komu se podaří všechny za kratší čas nebo kdo přitáhne více za stanovený čas?

**6. Sběr fazolí kolíčkem – motiv** vydrancování Hospodinova chrámu. Úkolem dítěte je za časový limit vysbírat kolíčkem co nejvíce fazolí (simuluje předmět z Hospodinova chrámu).

### Text Hospodinova zákona

*I. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví. Nebudeš mít jiného boha mimo mne.*

*II. Nezobrazíš si Boha zpodoběním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit.*

*III. Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval.*

*IV. Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci.*

*V. Cti svého otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.*

*VI. Nezapíšeš.*

*VII. Nesesmílíš.*

*VIII. Nepokradeš.*

*IX. Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví.*

*X. Nebudeš závidět dům svého bližního. Nebudeš závidět ženu svého bližního ani jeho otroka ani jeho otrokyni ani jeho býka ani jeho osla, vůbec nic, co patří tvému bližnímu.*